

Protokół

51. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 9 czerwca 2010 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1).

Wstępny porządek obrad obejmował:

1. Zagajenie.
2. Przyjęcie protokołu z 50. posiedzenia Komisji z dnia 26 maja 2010 roku.
3. Inne sprawy bieżące.
4. Kontynuowanie omawiania wykazu polskich nazw geograficznych Azji.
5. Wolne wnioski.

Obrady prowadził Maciej Zych, wiceprzewodniczący Komisji.

Ad. 1. Wiceprzewodniczący przywitał członków Komisji oraz usprawiedliwił nieobecność na posiedzeniu przewodniczącego.

Ad. 2. Do protokołu z 50. posiedzenia zgłoszono kilka uwag redakcyjnych. Po ich uwzględnieniu, protokół przyjęto jednogłośnie (13 głosów za).

Ad. 3. Wyjaśniono wątpliwości dotyczące nazw sześciu budowli z obszaru Izraela, Palestyny i Egiptu. Postanowiono: skasować nazwę *Studnia Hioba* dla obiektu w Jerozolimie (aklamacja); zachować nazwę *Sadzawki Salomona* dla zbiorników leżących koło Betlejem (aklamacja); skasować nazwę *Zamek Goliata* dla obiektu w Jerozolimie (aklamacja); skasować nazwę *klasztor Panny Marii* dla klasztoru w Egipcie (5 głosów za skasowaniem egzonimu, 4 za zmianą egzonimu na *Spalony Klasztor*; 5 głosów wstrzymujących się); skasować nazwę *klasztor Świętego Apollona* dla klasztoru w Egipcie (13 głosów za skasowaniem egzonimu, 1 przeciw; 0 wstrzymujących się); zmienić nazwę *Źródło Świętego Filipa* na *źródło Świętego Filipa* dla źródła w Palestynie (aklamacja).

Długą dyskusję wywołała propozycja korekty kilku polskich nazw obiektów z obszaru Chin. Propozycja zgłoszona przez R. Huszcę i J. Pietrowa dotyczyła zmiany nazw, tak aby polski egzonim był bardziej zbliżony do nazwy chińskiej. Część propozycji dotyczyła zmiany formy przymiotnikowej na mianownikową, część zaś korekty zapisu nazwy. W dyskusji zwracano m.in. uwagę, że polskie egzonimy nie muszą odpowiadać lokalnej wymowie, czasami egzonimy tworzone były w wyniku pomyłki, jednak w takiej formie się utrwaliły. Podkreślano także, że niektóre „dawne błędy” popełnione przy tworzeniu egzonimów warto obecnie poprawić. Po zakończeniu dyskusji Komisja uchwaliła:

- zmianę egzonimu *Sinkiang* na **Sinciang** dla nazwy krótkiej jednostki administracyjnej oraz *Region Autonomiczny Sinkiang-Ujgur* na **Region Autonomiczny Sinciang-Ujgur** dla nazwy długiej (9 głosów za, 2 przeciw; 3 wstrzymujące się) – uzasadniając tę zmianę podkreślono, że nazwa *Sinkiang* była wraz z nazwą *Sinciang* stosowana jako polska nazwa do czasu przyjęcia systemu pinyin, przy czym stosowano powszechnie właśnie nazwę w zapisie pinyin w formie *Xinjiang*, dopiero w połowie lat 90. powrócono do dawnego egzonimu w formie *Sinkiang*, którego wymowa odbiega od wymowy nazwy

- chińskiej, zamiast do korzystniejszej formy *Sinciang*
- niezmiennianie egzonimu *Zatoka Liaotuńska* na *Liaotung* (5 głosów za zmianą, 5 przeciw; 4 wstrzymujące się)
 - zmianę egzonimu *Półwysep Liaotuński* na ***Liaotung*** (7 głosów za, 5 przeciw; 2 wstrzymujące się)
 - zmianę egzonimu *Półwysep Szantuński* na ***Szantung*** (7 głosów za, 5 przeciw; 2 wstrzymujące się)
 - niezmiennianie egzonimu *Kotlina Syczuańska* na *Syczuan* (5 głosów za zmianą, 5 przeciw; 4 wstrzymujące się)
 - zmianę egzonimu *Wyżyna Junnańsko-Kuejczowska* na ***Wyżyna Junnan-Kuejczou*** oraz dodanie egzonimu wariantowego ***Wyżyna Junkuej*** (6 głosów za, 5 przeciw; 3 wstrzymujące się)
 - zmianę egzonimu *Góry Liaotuńskie* na ***Liaotung*** (6 głosów za, 4 przeciw; 4 wstrzymujące się)
 - niezmiennianie egzonimu *Mały Chingan* na *Mały Singan* (6 głosów za zmianą, 6 przeciw; 4 wstrzymujące się)
 - niezmiennianie egzonimu *Wielki Chingan* na *Wielki Singan* (6 głosów za zmianą, 6 przeciw; 4 wstrzymujące się)
 - zmianę egzonimu *Tien-szan* na ***Tienszan*** oraz egzonimów: *Tien-szan Południowy* na ***Tienszan Południowy*** i wariantowego *Tien-szan Centralny* na ***Tienszan Centralny***, *Tien-szan Północny* na ***Tienszan Północny***, *Tien-szan Wewnętrzny* na ***Tienszan Wewnętrzny***, *Tien-szan Wschodni* na ***Tienszan Wschodni*** oraz *Tien-szan Zachodni* na ***Tienszan Zachodni*** (8 głosów za, 4 przeciw; 2 wstrzymujące się) – w uzasadnieniu zmiany podkreślono, że dywiz tradycyjnie stosujemy dla oddzielenia terminu rodzajowego w egzonimach dla obiektów z obszaru Azji Środkowej pochodzących od nazw w lokalnych językach (np. Kara-kum, Amu-daria, Issyk-kul, Kuku-nor), natomiast w egzonimach pochodzących od nazw chińskich dywizu nie powinno się stosować
 - niezmiennianie egzonimu *Czo Oju* na *Czuo Aojou* (3 głosy za zmianą, 10 przeciw; 1 wstrzymujący się)
 - zmianę egzonimu *Park Narodowy Gór Liaotuńskich* na ***Park Narodowy Gór Liaotung*** (aklamacja)

W 2006 r. przyjęto w Bułgarii nowy system latynizacji nazw geograficznych, oparty na zapisie angielskim (dotychczasowy system był zbliżony do rosyjskiego systemu GOST). Obecnie Bułgaria wydaje w tym nowym systemie mapy, ma być on również przyjęty na kolejnej Konferencji ONZ w sprawie Standaryzacji Nazw Geograficznych jako zalecany przez ONZ. Komisja zastanawiała się, czy przyjąć ten system i stosować go w najbliższych publikacjach, czy jeszcze się wstrzymać z decyzją. Ostatecznie ustalono zachowanie dotychczasowego systemu, a do dyskusji nad jego zmianą Komisja powróci po przyjęciu nowego systemu na forum ONZ (za takim rozwiązaniem opowiedziało się 7 osób, 7 się wstrzymało, nikt nie był przeciw).

Ad. 4. Kontynuując omawianie wykazu polskich nazw geograficznych z obszaru Azji Komisja uchwaliła:

- przyjęcie egzonimu ***Park Narodowy Zachodniego Bali*** dla obszaru chronionego w Indonezji (12 głosów za, 0 przeciw, 1 wstrzymujący się)

- przyjęcie pseudoegzonimu *Al-Kadisija* dla jednostki administracyjnej w Iraku (10 głosów za przyjęciem nazwy *Al-Kadisija*, 0 za przyjęciem nazwy *Kadisija*, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Babil* dla jednostki administracyjnej w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Wasit* dla jednostki administracyjnej w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Al-Hilla* dla miejscowości w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *An-Nadżaf* dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Iraku (11 głosów za przyjęciem nazwy *An-Nadżaf*, 0 za przyjęciem nazwy *Nadżaf*, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie pseudoegzonimu *As-Sulajmanijja* dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Ad-Diwanijja* dla miejscowości w Iraku (8 głosów za przyjęciem nazwy *Ad-Diwanijja*, 2 za przyjęciem nazwy *Diwanija*, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Al-Falludża* dla miejscowości w Iraku (8 głosów za przyjęciem nazwy *Al-Falludża*, 2 za przyjęciem nazwy *Faludża*, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Karbala* dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Kirkuk* dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Samarra* dla miejscowości w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Szatt al-Arab* dla rzeki w Iraku i Iranie (aklamacja)
- zachowanie egzonimu *Góry Kurdystańskie* dla gór w Iraku, Iranie i Turcji (1 głos za skasowaniem, 5 przeciw, 7 wstrzymujących się)
- przyjęcie egzonimu *Aszur* dla ruin w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Hatra* dla ruin w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Kisz* dla ruin w Iraku (aklamacja)
- zmianę egzonimu *Ktezyfont* na *Ktezyfon* dla ruin w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Ur* dla ruin w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Uruk* dla ruin w Iraku (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Buszehr* dla jednostki administracyjnej w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Chorasan-e Rezawi* dla jednostki administracyjnej w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Buszehr* dla miejscowości w Iranie (10 głosów za, 1 przeciw, 2 wstrzymujące się)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Jazd* dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Kermanszah* dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Raszt* dla miejscowości w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Sziraz* dla miejscowości w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Urmia* dla miejscowości w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Zandżan* dla miejscowości i jednostki administracyjnej

- w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Chuzestan* dla regionu i jednostki administracyjnej w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Keszm* dla wyspy w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Kisz* dla wyspy w Iranie (aklamacja)
- zachowanie egzonimu *Nizina Południowokaspijska* dla niziny w Iranie (1 głos za skasowaniem, 5 przeciw, 5 wstrzymujących się)
- przyjęcie egzonimu *Kopet-dag* dla gór w Iranie i Turkmenistanie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy Jeziora Urmia* dla obszaru chronionego w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy Wielkiej Pustyni Słonej* dla obszaru chronionego w Iranie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Czoga Zambil* wraz z egzonimem wariantowym *Duruntasz* dla ruin w Iranie – egzonimy przyjęto poprzez aklamację; w głosowaniu ustalono, że egzonimem głównym będzie *Czoga Zambil* (6 głosów za przyjęciem jako głównego egzonimu *Czoga Zambil*, 4 głosy za przyjęciem jako głównego egzonimu *Duruntasz*, 0 głosów wstrzymujących się)
- przyjęcie egzonimu *Dystrykt Południowy* dla jednostki administracyjnej w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Dystrykt Północny* dla jednostki administracyjnej w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Dystrykt Centralny* dla jednostki administracyjnej w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Aszdod* dla miejscowości w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Aszkelon* dla miejscowości w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Beer Szewa* dla miejscowości w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Ejlat* dla miejscowości w Izraelu (aklamacja)
- skasowanie egzonimu *Kafarnaum* dla miejscowości w Izraelu (aklamacja) – zachowany zostaje zaś egzonim *Kafarnaum* odnoszący się do ruin
- przyjęcie pseudoegzonimu *Netanja* dla miejscowości w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Tel Awiw* dla części miasta Tel Awiw-Jafa w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu *Jafa* dla części miasta Tel Awiw-Jafa w Izraelu (aklamacja)
- nieprzyjmowanie pseudoegzonimu *Araba* dla doliny w Izraelu i Jordanii (aklamacja)
- skasowanie egzonimu *Góry Judzkie* dla gór w Izraelu i Palestynie (9 głosów za, 1 przeciw, 1 wstrzymujący się) – zachowany zostaje zaś egzonim *Wyżyna Judejska* odnoszący się do tego samego obiektu
- zmianę pseudoegzonimu *Góra Karmel* na *Karmel* oraz rodzaju obiektu z „góra, szczyt” na „góry” dla obiektu w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Apollonia* dla ruin w Izraelu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Megiddo* dla ruin w Izraelu (aklamacja)
- zachowanie egzonimu *Dolina Jozafata*, przy czym ustalono, że będzie podany jako nazwa osobnego obiektu, a nie wariantowa dla jerozolimskiej części *Doliny Cedronu* (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Gehenna* jako wariantowej nazwy *Hinnom* dla doliny

w Jerozolimie (aklamacja)

- przyjęcie egzonimu **Wzgórze Pamięci** dla wzniesienia w Jerozolimie (aklamacja)
- zmianę egzonimu *Góra Moria* na **Moria** jako nazwy wariantowej dla *Wzgórza Świątynnego* w Jerozolimie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Hokkaido** dla regionu ekonomicznego w Japonii (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Kiusiu** dla regionu ekonomicznego w Japonii (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Sikoku** dla regionu ekonomicznego w Japonii (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Park Narodowy Południowych Alp Japońskich** dla obszaru chronionego w Japonii (aklamacja)

Dłuższą dyskusję wywołała propozycja przyjęcia egzonimu *Iwo Jima* dla japońskiej wyspy. W wykazie nazw Azji Wschodniej z 2006 r. wyspa była wymieniona tylko pod nazwą japońską *Iō-jima*. W 2007 r. zmieniono japońską wymowę nazwy tej wyspy (a więc i zapis zlatynizowany) z *Iō-jima* na tradycyjną *Iō-tō*, stosowaną przez jej mieszkańców przed II wojną światową – taki zapis zaczęto podawać jako wymowę m.in. na mapach topograficznych. Sam japoński zapis nazwy pozostał natomiast bez zmiany. Ostatecznie postanowiono kwestię wprowadzenia nazwy pozostawić jeszcze do wyjaśnienia.

Następnie Komisja uchwaliła:

- przyjęcie pseudoegzonimu **Hadramaut** dla regionu i jednostki administracyjnej w Jemenie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Sokotra** dla archipelagu w Jemenie (aklamacja); nazwa wcześniej stosowana była tylko dla głównej wyspy tego archipelagu
- przyjęcie pseudoegzonimu **Dżarasz** dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Jordanii (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu **Madaba** dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Jordanii (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Geraza** dla ruin w Jordanii (aklamacja)

Ożywioną dyskusję wywołała propozycja wprowadzenia egzonimu *Doha*, jako wariantowego do stosowanej dotychczas nazwy *Ad-Dauha*. Nazwa *Doha* została rozpowszechniona dzięki „Rundzie Doha” – trwającej od 2001 r. rundzie negocjacyjnej w ramach Światowej Organizacji Handlu. Nazwa ta jest obecnie bardzo często spotykana, m.in. jako jedyna jest stosowana przez MSZ, stosowana jest przez ministerstwa. Nie jest jednak uwzględniana w słownikach i encyklopedii PWN, szkolnych atlasach geograficznych, wielu leksykonach. W dyskusji zwracano uwagę, że w przypadku nazw stolic Komisja nie powinna wprowadzać nazw wariantowych – dla stolicy powinien obowiązywać tylko jeden egzonim, nawet jeśli, jak w tym przypadku, istnieją dwie powszechnie stosowane w języku polskim nazwy, to Komisja powinna zalecać wyłącznie jedną z nich. Ostatecznie w pierwszym głosowaniu zdecydowano, że będzie stosowana jedna nazwa (3 głosy za wprowadzeniem dwóch nazw, 9 za jedną nazwą, 1 głos wstrzymujący się), natomiast w drugim zdecydowano o zachowaniu nazwy dotychczasowej (5 głosów za zmianą nazwy na *Doha*, 7 za zachowaniem nazwy *Ad-Dauha*, 0 wstrzymujących się).

Następnie Komisja uchwaliła:

- przyjęcie pseudoegzonimu **Katar** dla półwyspu w Katarze (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu **Pusan** dla miejscowości i jednostki administracyjnej w Korei Południowej (aklamacja)
- przyjęcie pseudoegzonimu **Nampo** dla miejscowości w Korei Północnej (aklamacja)

- przyjęcie egzonimu ***Park Narodowy Gór Diamentowych*** dla obszaru chronionego w Korei Północnej (aklamacja)

20 kwietnia 2010 r. została zmieniona konstytucja Pakistanu. Na mocy poprawki do konstytucji została zmieniona nazwa Północno-Zachodniej Prowincji Pogranicznej z dotychczasowej North-West Frontier Province po angielsku i Śumāl-Maġribī Sarḥaddī Šūba^h (*trl.*) / Śumal-Maġribi Sarhaddi Suba (*trb.*) w urdu na Khyber Pakhtunkhwa (Province) po angielsku i (Šūba^h-e) Khaibar Pakhtūnkhvā (*trl.*) / (Suba-e) Chajbar Pachtunchwa (*trb.*) w urdu. Ze względu na zmianę nazwy oryginalnej Komisja zastanawiała się czy zmienić dotychczasowy egzonim na nowy, czy też wyłącznie skasować egzonim dotychczasowy nie wprowadzając w zamian nowego. W nowej nazwie prowincji słowo *Khyber/Khaibar* oznacza nazwę przełęcz, dla której jest ustalony egzonim *Chajber*, zatem spolszczenie pierwszego członu nowej nazwy nie sprawia problemów. Nazwa *Pakhtunkhwa/Pakhtūnkhvā* składa się zaś z członu *Pakhtun/Pakhtūn* będącego jedną z nazw stosowaną dla określenia Pasztunów (w Pakistanie stosowana jest także nazwa *Pashtun/Paštūn*), a cała nazwa oznacza wg słownika języka pasztuńskiego „kraina Pasztunów” i była dotychczas stosowana w odniesieniu do pakistańskiej części Pasztunistanu. Spolszczenie dla nazwy tej prowincji można utworzyć w formie *Chajber Pachtunchwa* (pozostawiając drugi człon oryginalny, a dla pierwszego stosując egzonim przyjęty dla przełęcz), *Chajber Pasztunchwa* (dokonując częściowego spolszczenia drugiego członu) albo *Chajber Pasztunistan* (dokonując pełnego spolszczenia drugiego członu). Po rozważeniu argumentów za każdą z tych propozycji Komisja postanowiła zamienić dotychczasowy egzonim *Północno-Zachodnia Prowincja Pograniczna* na ***Chajber Pachtunchwa*** (7 głosów za, 1 przeciw, 4 wstrzymujące się).

Ze względu na brak czasu, na kolejne posiedzenie przeniesiono dokończenie omówienia wykazu polskich nazw z obszaru Azji.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:
Wiceprzewodniczący Komisji
mgr Maciej Zych

Wiceprzewodniczący Komisji
prof. dr hab. Andrzej Markowski